

Beleidsplan 2020

Stichting Smederij Verhoeven

Ravenstein
Februari 2020

Inhoud

- 1 Inleiding**
 - 2 Kernprincipes**
 - 2.1 Doelstellingen**
 - 2.2 Inzet van vrijwilligers**
 - 2.3 Afwezigheid van winstoogmerk**
 - 2.4 Bestemming liquidatiesaldo**
 - 3 Beleid, Missie en Ambitie**
 - 3.1 Projecten**
 - 3.2 Werving van gelden en ANBI status**
 - 3.3 Vermogen (Besteding en Beschikking)**
 - 4 Overige**
 - 4.1 Beloningsbeleid**
 - 4.2 Organisatie**
 - 4.3 Publicatie**
 - 4.4 Algemene gegevens**
 - 5 Exploitatiebegroting 2020**
-
- Bijlagen**
- A Bouwgeschiedenis en omschrijving van de smederij**
 - B De smederij als onderdeel van het industrieel erfgoed in Ravenstein**
 - C Foto's van de smederij**

1 Inleiding

De Stichting Smederij Verhoeven is op 8 maart 2017 opgericht nadat enkele stadsbewoners begin 2016 het initiatief genomen hadden in overleg te gaan met de toenmalige eigenaar van de smederij om een toekomstplan op te stellen met als doel het cultuurhistorisch pand te behouden voor het stadje Ravenstein.

De uit 1931 daterende smederij is gelegen aan de Landpoortstraat binnen het van rijkswege beschermd stadsgezicht in Ravenstein. De gezichtsbescherming richt zich op de stedenbouwkundige en cultuurhistorische waardering van het gebied en wil het toekomstig functioneren daarvan veiligstellen.

In 1996 heeft de voormalige gemeente Ravenstein ingezien dat het hierbij gaat om een pand, dat onmiskenbaar een onderdeel vormt van het Cultureel Erfgoed van Ravenstein en verklaarde de halfvrijstaande smidse tot gemeentelijk monument met de volgende motivering: de smederij is een monument van bedrijf en techniek en van cultuurhistorische waarde vanwege

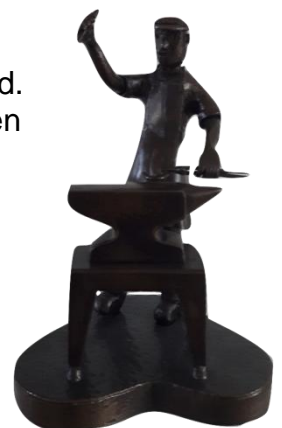
- het bouwtype en de zeldzaamheid ervan
- de gaafheid van de hoofdvorm en de detaillering
- de destijds moderne constructie
- de toegepaste materialen (betonsteenblokken, ijzeren spanten, golfplaten)

Aangezien het pand in de loop der jaren langzaam in kwaliteit achteruit is gegaan, wil de stichting een verder verval voorkomen om daarmee de historische waarde van de smederij te behouden. Daarnaast is het de bedoeling de smederij zoveel mogelijk ambachtelijk, educatief en toeristisch-recreatief open te stellen voor een breed publiek.

Het voorliggende plan geeft inzicht in de missie en ambitie, doelstellingen en strategie, organisatie en exploitatiebegroting voor het lopende jaar.

Bij alle activiteiten is de inzet van vrijwilligers nodig. De Stichting zal daarom investeren in een goed vrijwilligersbeleid.

Het plan is mede opgesteld in het kader van de status van Culturele ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling), die door de belastingdienst is verleend. Het beleidsplan zal periodiek geactualiseerd worden. De stichting heeft geen winstoogmerk en stelt zich ten doel het algemeen belang te dienen.

2 Kernprincipes

2.1 Doelstellingen

Overeenkomstig artikel 2 lid 1 van de statuten heeft de stichting ten doel:

a De smederij, Landpoortstraat 19 te Ravenstein, te behouden als klein industrieel erfgoed en meer specifiek het monument te restaureren, te onderhouden, te beheren en open te stellen om zodoende een smid tijdens de uitoefening van zijn ambacht te laten zien en het gebouw ten dienste te stellen aan cultuurhistorische en toeristisch-maatschappelijke activiteiten.

b Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door de smederij aan te passen aan toekomstige, actieve functies op het gebied van educatie en toerisme met behulp van verkregen financiële middelen, de inzet van vrijwilligers en in nauwe samenwerking met overheidsinstanties.

2.2 Inzet van vrijwilligers

Een belangrijk deel van de werkzaamheden om aanpassingen (zoals gedeeltelijke vervanging van de oorspronkelijke betonnen vloer, aanleg riolering en inrichting toiletruimte, aanleg watervoorziening en plaatsing keukenblok) in de smederij te realiseren is uitgevoerd door een aantal zeer vakbekwame, technische mensen. Dit zal ook het geval zijn voor de in 2020 geplande restauratiewerkzaamheden.

Voor het beheer en exploitatie na de renovatie zullen vrijwilligers ingezet worden voor alle toekomstige activiteiten zoals het verzorgen van rondleidingen, het ontvangen van bezoekers, het verzorgen van workshops en het plegen van technisch onderhoud.

2.3 Afwezigheid van winstoogmerk

De stichting heeft geen winstoogmerk, hetgeen blijkt uit artikel 2 lid 3 van de statuten en uit de feitelijke werkzaamheden. De stichting streeft niet naar winst omwille van de winst zelf, hetgeen blijkt uit het feit dat de stichting de met de activiteiten behaalde opbrengsten ten goede laat komen aan haar doelstellingen.

2.4 Bestemming liquidatiesaldo

Een eventueel batig liquidatiesaldo wordt besteed ten behoeve van een algemeen nut beogende instelling met soortgelijke doelstellingen of ten behoeve van een buitenlandse instelling, die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het algemeen nut beoogt en die soortgelijke doelstellingen heeft.

3 **Beleid / Missie / Ambitie**

3.1 **Projecten**

De stichting heeft in 2019 een Omgevingsvergunning ontvangen van de gemeente Oss en gaat aan de slag met de volgende projecten:

- a Aanpassingen en restauratie van de smederij
- b Openstelling en gebruik van de smederij
- c Beheren en onderhouden van de smederij
- d Samenwerking van het cultureel ambachtelijk erfgoed in Ravenstein

- a Aanpassingen en restauratie van de smederij

Omdat het pand geen water- en riolaansluiting had, is een deel van de oude betonnen vloer verwijderd, waarna riolering en wateraanvoer zijn aangelegd. Het verwijderde deel van de vloer is daarna vervangen door bestrating zoals dit vaker te zien is in oude bedrijfspanden. Er is een toiletruimte ingericht en er is een keukenblok geplaatst. Hiermee heeft de smederij faciliteiten gekregen om bezoekers te ontvangen zonder dat het historische karakter is aangetast. Er is ook een begin gemaakt met de aanpassing van de elektriciteitsvoorziening. Deze werkzaamheden zullen in 2020 worden afgerond. Verder zullen het dak en de schoorsteen hersteld worden en zullen er stalen kozijnen vervangen worden.

- b Openstelling en gebruik van de smederij

De stichting gaat het pand inzetten voor:

- Openstelling tijdens bijzondere festiviteiten in Ravenstein zoals de jaarlijkse Culturele Zondag en de Open Monumentendagen
- Openstelling voor stadswandelingen in samenwerking met het Toeristisch Informatiecentrum Ravenstein en de Heemkundekring Land van Ravenstein
- Openstelling voor aanschouwelijk onderwijs voor basisscholen en openstelling voor Intra Sectorale Programma's voor Het Hooghuis om zodoende leerlingen kennis te laten maken met het ambacht en metaalbewerking
- Gebruik voor workshops smeden

- c Beheren en onderhouden van de smederij

De stichting zal als eigenaar verantwoord beheer voeren over alle zaken, die de smederij betreffen en na realisatie van de restauratie de smederij zodanig onderhouden dat gebruik en openstelling in de verdere toekomst mogelijk blijven.

- e Samenwerking van cultureel ambachtelijk erfgoed in Ravenstein

De stichting gaat met de andere stichtingen in Ravenstein, die actief zijn op het gebied van het cultureel ambachtelijk erfgoed in gesprek met als doel gezamenlijk te komen tot samenwerking om daarmee een nieuwe impuls te geven aan de bezienswaardigheden van het aanwezige cultureel ambachtelijke erfgoed.

3.2 Werving van gelden en ANBI status

Voor de financiering van de investeringen is de stichting aangewezen op donaties en subsidies. Voor de dekking van de restauratie- en verbouwkosten zal de stichting overheidsinstanties, fondsen, donateurs en potentiële sponsors benaderen om gelden beschikbaar te stellen.

De stichting heeft van de Belastingdienst de status van Culturele ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling) verkregen, waarmee de belastingregels op het gebied van schenking, successie en aftrek van giften (inkomsten- en vennootschapsbelasting) van kracht zijn voor geldgevers.

3.3 Vermogen (Besteding en Beschikking)

De stichting zal niet meer vermogen aanhouden dan redelijkerwijs nodig is voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden ten behoeve van de doelstellingen. De stichting zal de verkregen inkomsten besteden conform de doelstellingen. Binnen de stichting heeft geen enkele (rechts)persoon doorslaggevende zeggenschap. Aldus kan er niet over vermogen van de stichting beschikt worden als ware het eigen vermogen.

4 Overige

4.1 Beloningsbeleid

De bestuurders van de stichting ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden. Zij hebben wel recht op vergoeding van de door hen in de uitoefening van hun functie gemaakte kosten.

4.2 Organisatie

Het bestuur van de stichting bestaat uit de volgende personen:

Rop van de Burgt	Voorzitter
Hans Brenters	Penningmeester
Wim Verhoeven	Secretaris
Allard van Ewijk	Vicevoorzitter
Toon van Casteren	Lid
Jeroen Verhoeven	Lid

4.3 Publicatie

De stichting zal aan haar jaarlijkse publicatieplicht voldoen via haar website.

De stichting zal hiertoe een financieel jaarverslag en een kort inhoudelijk jaarverslag publiceren.

4.4 Algemene gegevens

Secretariaat	adres	Visstraat 6, 5345 DJ Oss
E-mailadres		info@smederijverhoeven.nl
Contactpersoon	Rop van de Burgt	telefoon 0486 436991
Website		www.smederijverhoeven.nl
Handelsregister	KvK nummer	68269498
RISN		857368709
Bankrelatie	Rabobank	IBAN NL71 RABO 0317 3941 26

5 Exploitatiebegroting 2020

Omschrijving

Opbrengsten (bedragen in euro x 1)

1 Openstellingen	100
2 Subsidies	8.000
3 Giften en donaties (ANBI)	6.000
4 Overig	900

Totaal 15.000

Kosten (bedragen in euro x 1)

5 Huisvesting	200
6 Rente en bank	1.600
7 Communicatie	50
8 Secretariaat	50
9 Afschrijvingen	1.500
10 Restauratie	11.500
11 Algemeen	100

Totaal 15.000

Resultaat 0

- Ad 1. Het betreft educatieve openstellingen, toeristische stadswandelingen
Ad 2. Het betreft structurele dan wel incidentele inkomsten verkregen
Ad 3. Het betreft giften van begunstigers (vrienden en sponsoren)
Ad 4. Het betreft diverse inkomsten
Ad 5. Het betreft WOZ, waterverbruik, waterschapslasten, energie en verzekeringen
Ad 6. Het betreft rente langlopende schuld en kosten zakelijke bankrekening
Ad 7. Het betreft kosten van de website en het vervaardiging van promotiemateriaal
Ad 8. Het betreft kosten van secretariële werkzaamheden
Ad 9. Het betreft de lineaire afschrijving van de inventaris
Ad 10. Het betreft kosten van aanpassingen en restauratie van de smederij
Ad 11. Het betreft aanschaf nieuw gereedschap en onvoorziene kosten

Bijlage A

Bouwgeschiedenis en omschrijving van de smederij

Bouwgeschiedenis

De smederij is in 1931 in opdracht van Wilhelmus Verhoeven gebouwd naar ontwerp van de plaatselijke architect P.G. Elemans. Voorheen stond ter plaatse, links opzij tegen het café op de hoek van de Contre Escarpe en de Landpoortstraat, de 19e -eeuwse smederij van diens vader. De smederij staat afgebeeld op een ansicht van ca 1900; op onderstaande foto staat voor de smidse een hoefstal.

Tegelijkertijd werd het café (het jaar tevoren voorzien van een veranda aan de voorgevel) aan de linkerzijde uitgebreid met een biljartzaal. Links opzij tegen deze nieuwe zaal verrees de in moderne betonbloksteen opgetrokken smederij. Deze bouwsteen was waarschijnlijk afkomstig van de in 1929 opgerichte betonfabriek aan de Maasdijk bij de losplaats aan de strang; een veeschuur van identieke betonblokken was in 1930 op het buurperceel aan de overzijde van de stadgracht gebouwd (Landpoortstraat 17).

Voorts is bekend dat in 1934 een elektromotor t.b.v. een ventilator is geplaatst. De nog volledig ingerichte smederij is thans buiten gebruik.

Omschrijving van de smederij

Aan het begin van de Landpoortstraat gelegen smederijgebouw. Links opzij ligt een aan de stadsgracht grenzend smal erf dat aan de voorzijde is afgezet met een smeedijzeren spijlenhekwerk (met loophek). De voorgevel ligt aan een ruim open erf en rechts opzij staat de smederij tegen een gelijktijdig gebouwde uitbreiding van een voormalig café op de hoek van de Landpoortstraat en de Contre Escarpe. De achtergevel grenst aan het erf van het voormalige café.

Het gebouw beslaat een rechthoekig grondplan (ca. 10 x 6.50 m) en telt een bouwlaag met een zolderverdieping. Het dak wordt gevormd door een, met eterniet golfplaten gedekt, flauw hellend zadeldak met de nokrichting haaks op de naar de Landpoortstraat gerichte voorgevel. Het dak steekt over en is gootloos uitgevoerd. Een hoge vierkante bakstenen schoorsteen aan de achterzijde van het rechter dakschild markeert de vuurplaats.

Het muurwerk is uitgevoerd in groot formaat grijze betonbloksteen, in halfsteens verband met een licht terugliggende voeg (op de bouwtekening was aan de voorgevelhoeken een blokketting gedacht, alsook een omgaand geaccentueerde hoge plint). Betonlateien boven de gevelopeningen, betonnen lekdorpels.

De voorgevel heeft rechts een dubbel opgeklampte inrijdeur met duimgehengen. Links in de gevel twee grote 16-ruits ijzeren ramen met kleppend bovenlicht. De zolderverdieping bezit centraal een opgeklampt luik en aan weerszijden een kleine zesruits raam (liggend formaat). In de geveltop is een smeedijzeren opschrift (ELECTR. SMEDERIJ / RIJWIELHANDEL) bevestigd. Het verwijst naar de elektriciteit die de smederij als eerste smederij in Brabant rond 1931 via vergunning vanaf de straatverlichting had verkregen voor aandrijving van het mechanische gereedschap en het smidsvuur.

Het voorste deel van de rechter zijgevel steekt uit t.o.v. de belending. In dat deel zit een 16-ruits venster als voornoemd. Twee dito vensters zitten er in de linker zijgevel. Achter aan deze gevel zitten eveneens enige ijzeren ramen.

Inwendig is tegen de achtermuur de vuurplaats (smidsbed met lesbak en rookvang) gesitueerd, rechts daarvan een kolenkelder. Er is een betonnen vloer. Het dak rust op een ijzeren kapwerk met een drietal profielijzeren, zgn. Duitse spanten (met knoopplaatverbindingen).

Bijlage B

De smederij als onderdeel van het industrieel erfgoed in Ravenstein

Ravenstein is in 1360 ontstaan als gevolg van het streven naar inkomen van een heer. Hij bouwde aan de Maas een kasteel, zodat hij tol kon heffen aan de passerende schepen. Het kasteel trok handelaren en ambachtslieden aan en al in 1380 kreeg de ontstane nederzetting stadsrechten.

Door diverse verervingen kreeg het Land van Ravenstein met als hoofdplaats Ravenstein een bijzondere positie in de 17^e en 18^e eeuw. Het Land van Ravenstein hoorde bij Duitse vorstendommen en had daardoor een andere wetgeving dan de omliggende Generaliteitslanden van de Republiek.

In 1800 werd het Land van Ravenstein door Napoleon verkocht aan de Bataafse Republiek. Na de Franse tijd werd het Land van Ravenstein onderdeel van het Koninkrijk onder koning Willem I en verloor het zijn uitzonderlijke positie. In diezelfde 19^e eeuw ontstond langzaam maar zeker verandering in het productieproces. De aloude handarbeid maakte plaats voor uiteindelijk gemechaniseerde fabrieksarbeid.

In Ravenstein werden de veranderingen in de tweede helft van de 19^e eeuw zichtbaar:

J J Suermondt stichtte zijn leerlooierij in 1853

Molen De Nijverheid werd gebouwd in 1857

J Meulemans richtte zijn meelfabriek op in 1860

De spoorlijn werd in gebruik genomen in 1881

De groeiende mechanisatie maakte de komst van een smederij noodzakelijk. De vele nieuwe machines en werktuigen moesten regelmatig gerepareerd of vervangen worden. De smid was daarbij nodig. De smederij aan de Landpoortstraat is dan ook een typische stadssmederij, waar destijds nauwelijks landbouwwerktuigen werden gesmeed of gerepareerd, maar veel meer onderdelen voor schoorstenen, kachels, daken, stoephekken, muurankers en ander sierwerk.

Doordat het Ravensteinse leidekkerbedrijf werkzaamheden aan leien daken verrichtte in heel Nederland en het ijzerwerk liet restaureren bij smid Toon Verhoeven, is zijn smeedwerk o.a. terug te vinden aan de St. Servatiusbasiliek in Maastricht, het kasteel Heeswijk-Dinther en kasteel Haarzuilen bij Utrecht.

Wanneer er gekeken wordt naar de ligging van de smederij, is te zien dat die ligging past in de structuur van het stadje. Aangezien de gemeente Ravenstein tot 1923 zijn grens bereikte bij de stadsgracht was deze structuur als volgt:

In de binnenste cirkel (Marktstraat, Kolonel Wilsstraat en Nieuwstraat) de welgestelden en de middenstand.

Eromheen (Walstraat, Lombardstraat, Landpoortstraat) de arbeiderswoningen.

Aan de buitenkant (langs de gracht en aan de Maasdijk) de bedrijven zoals de molen, de leerlooierij, de smederij en dergelijke.

Deze structuur is nog steeds herkenbaar.

Bijlage C

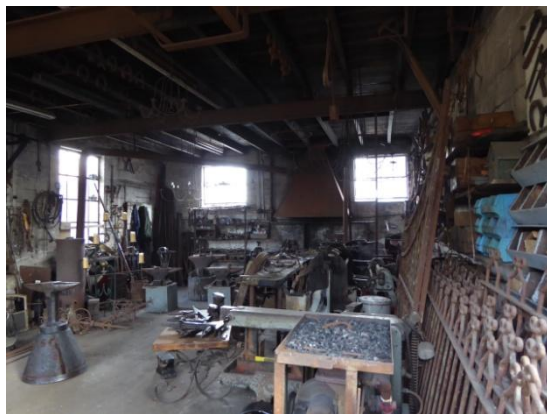
Foto's van de smederij

Voorgevel

Linker zijgevel

Interieur begane grond

Interieur begane grond

Aanzicht grachtzijde

Interieur begane grond